

Süper Güç Türkiye'ye Giden Yolda Üstün Zekâlıların Eğitimi ve Bilim Sanat Merkezleri'nin Jeostratejik Analizi

Murat ŞAHİN*

Özet

Siyasi coğrafya içinde hareketli bir alanda bulunan Türkiye, hızla küresel güç olmaya doğru yol almaktadır. Zengin yer altı ve yer üstü kaynaklarının dinamik bir nüfusla bulunduğu nadir ülkelerden biri olan Türkiye, sahip olduğu kilit jeopolitik konumuyla az sayıdaki bu ülkelerden de ayrılmakta ve siyasi harita üzerinde her üç özelliğin de birleştiği tek ülke durumunda bulunmaktadır. Sahip olduğu yüksek potansiyelden dolayı bilinen ya da bilinmeyen odakların hedefi durumunda olan Türkiye, güçlü olmaya, ama çok güçlü olmaya mecburdur. Türkiye'nin, görünen doğal gidişin bir sonucu olarak "Süper Güç" olması hayal değil, aksine çok yakındır.

Siyasi coğrafyada söz sahibi, karar verici bir ülke olmak her şeyden önce üstün zekâlıların eğitiminden geçmektedir. Bu açıdan bakıldığında üstün zekâlıların eğitimiyle ilgilenen Bilim ve Sanat Merkezleri jeostratejik kurumlar niteliğindedir. Bu kurumlardaki sorunlar, öncelikli ve acil yapılacaklar listesine alınmalı ve Türkiye'nin bilim-teknoloji merkezi olmasının yolu açılmalıdır. Bu konu bir ulusal güvenlik meselesidir.

Anahtar Kelimeler

Bilim ve Sanat Merkezleri, jeostratejik önem, üstün zekâlılar, eğitim, bilim-teknoloji, sistem analizi, sorunlar, çözümler.

Jeopolitik bir zorunluluk: Türkiye'nin Süper Güç Olma Yolculuğu

Jeopolitik açıdan önemli topraklar üzerinde bulunan ülkeler, tarihin her döneminde ilgi odağı olmuş ve her zaman birçok oyuncunun bulunduğu bir siyasi oyun içinde yer almıştır. (1) İçinde zorunlu olarak bulunduğunuz tehlikeli oyun sizi güçlü olmaya ve her zamankinden daha fazla, daha güçlü refleksler geliştirmeye iter. Böyle bir durumda uysal bir kaplumbağa gibi kabuğuna çekilmek ile kurtlar sofrasında aktif rol üstlenen ve küresel politikaları belirleyen bir ülke olmak arasında tercih yapmak gerekir.

“Dođu Avrupa’ya hükmeden Heartland’a hakim olacak, Heartland’a hükmeden Dünya Adası’na hakim olacak, Dünya Adası’na hükmeden dünyaya hakim olacaktır.” (2) Bu çarpıcı sözler, siyasi coğrafyanın önemli teorisyenlerinden Mackinder’e ait. Mackinder’in Heartland yani Kalp Bölgesi dediği yer Türkiye’nin de içinde bulunduğu topraklardır. Türkiye, bu yüzdendir ki dünya siyasi coğrafyasının kilit taşıdır.

Türkiye’nin Süper Güç olma yolunda hızla ilerlemesi kabul edilsin ya da edilmesin bilimsel arka plânı da olan bir realitedir. Bu gerçek, küresel çapta değişik platformlarda da (3) dillendirilmektedir. İnsanlığın değişmez kuralı; “Ortada bir gerçek varsa, buna inananlar ve inanmayanlar da olacaktır”. Fakat unutulmamalıdır ki, birilerinin bir şeye inanmaması yokluk delili sayılamayacağı gibi, “Süper Güç Türkiye” fikrini ütöpik bulanların olması da bu gerçeği değiştirmeyecektir.

Burada kastedilen “Süper Güç” kavramı, sadece ekonomik gelişmişlikten ibaret değildir. Eğer zenginlik tek başına yeterli olsaydı, günümüzde İsviçre, Kanada, Avustralya, Japonya gibi teknolojik ve ekonomik açıdan gelişmiş ülkeler ile Suudi Arabistan, Kuveyt, Libya gibi petrol zengini ülkelerin “Süper Güç” olması gerekirdi. Oysa bu kavram çok daha geniş kapsamlıdır ve yedi temel konuda üst düzey kabiliyet ve vasıf gerektirir; Eğitim, adalet, ahlâk, teknoloji, ekonomi, savunma (askeri güç) ve küresel yöneticilik eğilimi.

Kalıcı Güç İçin Değişmez Gerçek: Eğitim

Bir ülke, bu yedi temel konuda da ileri durumdaysa ve pozitif eğilim gösteriyorsa, bu ülke ya Süper Güç’tür, ya da buna kuvvetli bir adaydır. Bahsedilen yedi temel vasıf tesadüfi sıralanmamıştır. Bunlardan ilki yani eğitim lokomotif bir güçtür. Eğitimin durumu, 1 000 000 sayısının önündeki 1 rakamına benzer. 1’i ortadan kaldırırsanız, yan yana dizili altı tane sıfırın hiçbir anlamı ve değeri kalmaz.

Eğitimin kalkınmadaki önemi tartışılmamaktadır. Fakat, kalkınma sürecinde nasıl bir eğitim politikası izleneceği konusu dünyanın en popüler tartışma konularından biridir. Bu nedenledir ki, her ülkede farklı bir eğitim sistemi bulunur ve bu sistemlerde de sık sık değişikliklere gidilir. İşte, fark yaratan konu budur. İstikrarlı ve doğru bir eğitim politikası, her alanda gelişme için sağlam bir zemin oluşturur.

Daha sağlıklı, daha üretken, daha başarılı bir gelecek, ancak bugünün çocuklarının daha iyi eğitilmesiyle olur. Bundan 2600 yıl önce Çin’de yazılmış bir şiirde şairin dediği gibi;

Eğer bir yıl sonrasını düşünüyorsan, bir tohum ek
On yıl sonrasıysa düşündüğün, bir ağaç dik
Fakat yüz yıl sonrasını düşünüyorsan, insanları eğit
Bir tohum ekerek bir kez ürün alırsın.
Bir ağaç dikerek, on kat ürün alırsın.
İnsanları eğitirsen yüz kat ürün alırsın.

Bu satırlar aslında jeostratejik açıdan eğitimin önemini anlatmaktadır. Sağlam bir eğitim, bir toplumu yüzlerce yıl ayakta tutacak gücü sağladığı gibi, bu eğitimin istikrarlı bir şekilde devamı da o toplumu dünyanın karar vericileri arasına taşır.

“İnsan, kafa eğitiminde, beden eğitiminden daha çok yarar. Çünkü, bu çalışmada kafa yalnızdır. Beden onun çabasına katılmaz.” Bu sözler, 2400 yıl öncesine, Eflatun’a ait. Eflatun’un, “Bedenleri ve kafaları düzgün insanları alır, onları çetin çalışmalardan geçirirsek, doğruluğun bize bir diyeceği kalmaz. Devleti de, anayasayı da korumuş oluruz.” diyerek devam ettiği ve çocukların eğitimi ile ilgili ilginç saptamalara yer verdiği eser, (4) bize devlet sistemlerinin kurgulandığı tartışmalarda, eğitimin değişmez yerini anlatmaktadır.

Jeopolitik Bir Zenginlik Olarak Üstün Zekâlılar ve Üstün Zekâlıların Eğitimi

Süper Güç olmanın lokomotif gücü **eğitim** ise, eğitimin lokomotif gücü de **üstün zekâlıların eğitimidir**. Bu konu bir ulusal güvenlik konusudur. Bir ülkenin beyin gücü en değerli hazinesidir. Fakat burada iki nokta çok önemlidir;

1. Bu gücün beyin göçü ile kaybedilmemesi.
2. Bu gücün toplumsal kalkınmada etkin kullanımının sağlanması.

Beyin göçü ile kaybedilen süper beyinler doğrudan ya da dolaylı olarak önemli kayıplara yol açar. Fakat öte yandan ülke içinde kalmasına rağmen yetenekleri törpülenen, gerekli eğitimden mahrum kalan üstün zekâlılar da ülkeleri için hiçbir fayda sağlamazlar. Bu durum, üzeri tozlanan ama sıkı sıkıya korunan devasa büyüklükte bir hazineye benzer ki, bu hazinenin bekçileri ona sadece bekçilik yaparlar, fakat zenginliğinden hiçbir zaman faydalanamazlar.

Üstün zekâlılar, normal zekâyaya sahip insanların kalıplar içine hapsolmuş düşüncelerinin ötesine geçebilenlerdir. Bu grupta yer alanların düşünceleri çoğu kez rutin dışıdır. Olaylara herkesin baktığı yerden değil, özgün bir bakış geliştirerek yaklaşır. Bir üstün zekâlı için bir konunun, bir olayın, bir sistemin bilinenleri değil arka plândaki

bilinmeyenleri daha heyecan vericidir. Bilinmeyenler konusunda cevaplar üretmek, sorunlara çözümler geliştirmek farklı bir bakış açısı gerektirir ki, bu bakış açısı üstün zekâlılarda fazlasıyla vardır. Teknolojik gelişmelerin tetikleyicisi olan buluş ve keşiflerin altındaki imza çoğu kez onlarındır. Dünya çapındaki sanat eserleri de yine o gruba aittir.

Toplum içinde çoğu kez hayalci ve saçma (!) düşüncelere sahip fertler olarak görülen asosyal (uyumsuz) ve rutin dışı hareketleriyle dikkat çeken üstün zekâlılar, erken yaştan itibaren farklı bir eğitime muhtaçtır. Ortalama beyinlere göre yapılan müfredat ve ortalamaya hitap eden eğitim sistemleri bu grubu tatmin etmemektedir.

Üstün zekâlıların ayrı bir eğitim sistemine tâbi tutulması bir ayrıcalık değil, aslında bir fırsat eşitliğinin sağlanmasıdır. Farklı olana, farklı bir eğitim sistemi uygulamak bilimsel açıdan doğru bir uygulama olduğu gibi aynı zamanda adil bir uygulamadır. Kaldı ki, farklı ve doğru bir eğitim sistemiyle yetiştirilen üstün zekâlılar, eğitimleri sonrasında verecekleri hizmetle, içinde buldukları topluma ve insanlığa zaten bunun karşılığını fazlasıyla ödeyeceklerdir.

Toplumsal kalkınmada üzerinde önemle durulması gereken konuların başında, üstün zekâlılara sahip çıkabilme ve öncelikli olarak milli çıkarlara olmak üzere tüm insanlığa hizmet vermelerini sağlayabilmek gelir. Fakat gelişmiş ülkeler bu konuda orantısız ve çoğu kez rekabet edilemeyecek cazip şartlar oluşturarak bu nüfusu çekmektedir.

Üstün zekâlıların ve eğitimli nüfusun ülkeler arasında yer değiştirmesi günümüzde oldukça yaygındır. (5) A.B.D ve AB ülkeleri, beyin göçünün en çok yöneldiği ülkelerdir. Göç edenler ise genellikle Asya ve Afrika kökenli az gelişmiş ya da gelişmekte olan ülke vatandaşlarıdır. Bu durum bir kısır döngü oluşturmaktadır. Beyin göçünü veren az gelişmiş ülkeler bu nüfusun hizmetinden mahrum kalarak az gelişmiş ülke olmaya devam ederler. Oysa beyin göçünün yöneldiği gelişmiş ülkeler, bu gücün de desteğiyle gelişmişlik seviyelerini daha da ileriye götürürler. Böylece makas daha fazla açılır.

Beyin göçünü önlemek, ülkeler için jeostratejik öneme sahip bir konudur. Bu konunun önemsenmemesi tamiri imkânsız kayıplara yol açar. Benjamin Franklin'in şu sözü anlatmak istediğimizi çok özlü bir şekilde vurgulamaktadır: "Küçük harcamaları gözden kaçırmayın. Bazen küçük bir delik koca bir gemiyi batırır."

Bir ülke eğer sanayide, teknolojiye, ekonomide, sağlıkta, eğitimde, bilimde, kültürde ve sanatta önde olmak istiyorsa, bunun olmazsa olmazı, üstün zekâlı ve yetenekli nüfusuna sahip çıkan politikalar üretmesidir.

Üstün zekâlıların eğitiminde pozitif bir ortamın oluşturulması, bir ülkeyi tabiri yerindeyse uçuracak bir gelişme trendine girmesini sağlayacaktır. Fakat tam da bu noktada Mozart'ın sözünü hatırlamak gerekir. Üstün zekâlıların eğitiminde önemsenmesi gereken bir noktaya temas eden Wolfgang Amadeus Mozart şöyle diyor: “Ne üstün zekâ, ne hayal gücü, ne de her ikisi beraber bir dahi yapmaya yeter. Sevgi, sevgi, sevgi... İşte bu dehanın ta kendisidir.”

Türkiye'nin üstün zekâlılar politikası tıpta yeni İbn-i Sinalar, matematikte yeni Ali Kuşçular, mimaride yeni Mimar Sinanlar yaratacaktır. Kritik soru şudur: Türkiye'nin en çok patent alınan, en çok bilimsel makalenin üretildiği, en fazla teknoloji ihraç eden ülke olması, bilim ve teknoloji üssü haline gelmesi için ne yapmak gerekir? Bu soruya eğer bir cümleyle cevap vermek gerekseydi, cevabı; “Türkiye'nin, bütün kurumlarıyla üstün zekâlıların eğitimini jeostratejik bir konu olarak algılaması” şeklinde olurdu.

Bilim ve Sanat Merkezlerinin Jeostratejik Analizi, Sorunlar ve Çözümler

Türkiye'de üstün zekâlıların eğitimi ile ilgili atılan en ciddi, en yaygın ve en etkili adım olan Bilim ve Sanat Merkezleri okulöncesi, ilköğretim ve ortaöğretim öğrencilerine yönelik olarak düşünülmüştür. Merkezler 1990'lı yılların ortalarında eğitim vermeye başlamış, okulöncesi kısmı faaliyete geçmemekle birlikte, ağırlıklı ilköğretim olmak üzere orta öğretim öğrencilerine de hizmet vermeye devam etmektedir.

2014 yılına kadar sayılarının 94'e çıkacağı (6) öngörülen Bilim ve Sanat Merkezleri, Türkiye'nin üstün zekâlılar potansiyelini verimli kullanmaya yönelik gerçekleştirilen önemli bir çalışma ve heyecan verici bir projedir.

Türkiye'nin jeopolitik konumu, yer altı ve yer üstü kaynakları gibi siyasi coğrafyada avantaj sağlayan özelliklerine, sayıları 1.5 milyon (Toplam nüfusun % 2'si) olarak tahmin edilen üstün zekâlılar da ilave edildiğinde ortaya büyük bir güç çıkmaktadır. Değerlendirilmeyen kaynakların hiç kimseye faydası yoktur. Kaynakların değerlendirilmesi ise öncelikle beyin gücünün eğitiminden geçmektedir. Bilim ve Sanat Merkezleri, üstün zekâlılara hitap eden eğitim anlayışı ile bu alandaki açığı kapatmaktadır. Bu kurumlar, bundan dolayı jeostratejik önemi bulunan kurumlar niteliğindedir.

Yer altı ve yer üstü zenginlikleri fazla olan Kanada ve Avustralya gibi ülkeler ile nüfusu fazla olan Bangladeş ve Nijerya gibi ülkelerin küresel siyasette kayda değer etkileri yoktur. Fakat, Türkiye gibi her iki unsurun da (insan kaynağı + yer altı-yerüstü zenginlikleri)

bulunduğu ülkeler küresel güç olma potansiyelini her zaman taşır. İşte, Türkiye'ye küresel güç olma yolunda ivme kazandıracak en büyük kalıcı çalışma –şayet doğru planlanır ve sağlıklı bir süreç oluşturulursa- Bilim ve Sanat Merkezleri tarafından yerine getirilecektir.

Bilim ve Sanat Merkezlerinin sağlıklı işleyişinin sağlanması, öğrencilerin profesyonel bir eğitimden geçmesi ve eğitim sonrasında Türkiye adına hizmet vermesini sağlayacak bir sistemin kurulması öncelikli hedef olmalıdır. Bu sistemde öğrenciler, aldığı eğitimden sonra AR-GE merkezlerinde istihdam edilmeli ve Türkiye için hizmet üretmelidir. Unutulmamalıdır ki “yurtta barış, dünyada barış” ilkesiyle hareket eden bir Türkiye'ye hizmet demek, aslında tüm insanlığa hizmet demektir ve dünyanın buna ihtiyacı vardır.

Alan eğilimlerinin süreç içinde belirlendiği Bilim ve Sanat Merkezlerinde, Türkiye'nin geleceği yatmaktadır. Bu merkezlerde geleceğin bilim insanları, yöneticileri, sanatçıları olma potansiyeline sahip öğrenciler bulunmaktadır. Bu öğrencilerin hangi alanlarda yetenekli olduğu konusu dahil olmak üzere birçok ayrıntı bu eğitim sırasında ortaya çıkmaktadır. Bu özellik, merkezlere stratejik bir önem yüklemektedir. Merkezlerdeki öğrenciler her türlü siyasi çekişme, hizipleşme ve kargaşa ortamından uzak tutulmalıdır. Bu öğrencilerin bilime ve sanata odaklanmalarını sağlamak temel amaç olmalıdır. Üstün zekâlı öğrencilere ait kişisel bilgiler gizlilik ilkelerine azami dikkat edilerek saklanmalı ve kozmik sır kapsamında güvenli ortamlarda tutulmalıdır. Yüzeysel düşünülüğünde abartılı bulunabilecek olan bu uygulama, iyi niyetli olmayan kişi ya da odaklara karşı alınması gereken bir güvenlik önlemidir.

“Türkiye’de bir kamu binasında 10 bin ton altın bulundu” şeklindeki bir haber nasıl bir heyecan uyandırır? Hayal edin. Bu haberin büyük bir sevinç dalgasına yol açacağı şüphesizdir. Çünkü bu miktar bir altın günümüz fiyatlarına göre muazzam bir servet demektir. 2011 yılı itibarıyla yaklaşık 10 bin öğrencinin eğitim gördüğü Bilim ve Sanat Merkezleri aslında böylesi bir hazine barındırmıyor mu? Üstelik sadece bir kişinin (Nobel, Edison gibi) milyarlarca dolarlık buluşlara imza atması gerçeği ortadayken, burada yapılan benzetmede abartma olmadığı aksine çok daha düşük bir miktarın telaffuz edildiği anlaşılacaktır.

Bilim ve Sanat Merkezlerinin, üstün zekâlılara hizmet vermesinden dolayı ülkemizin jeostratejik argümanlarından en önemlisi olduğu gerçeği, bu merkezlerdeki güncel sorunlara acilen çözüm bulunmasının gerekliliğini göz önüne sunmaktadır. Bilim ve Sanat Merkezlerindeki sorunlar ve çözüm yollarını bir tablo şeklinde vermek, konunun daha iyi anlaşılması için faydalı olacaktır.

Bilim ve Sanat Merkezleri Analizi (Sorunlar ve Çözümler)	
Sorun	Bilim ve Sanat Merkezlerinde okullarına devam eden öğrenciler okul dışındaki saatlerinde etkinliklere katılmaktadırlar. Üstelik öğrencilerin okul dışında dersane gibi kurslara da gitmeleri halinde haftada sadece bir ya da iki kez, en fazla 2-3 saat etkinlik yapılabilmektedir. Merkeze yorgun ve dikkati dağınık bir şekilde gelen öğrenciden üst düzeyde verim alınamamaktadır.
Çözüm	1. Üstün zekâlı öğrencilerin belli okullarda ve sınıflarda toplanması sağlanarak, 3 gün okul, 2 gün Bilim ve Sanat Merkezi şeklinde bir düzenleme yapılmalıdır. Böylece 3 gün müfredat eğitimi verilirken, 2 gün destek etkinlikleri ve proje çalışmaları yapılmış olacaktır. 2. Bilim ve Sanat Merkezlerinin ilköğretim ve lise şeklinde okula dönüştürülmesi. Bu sistemde, müfredat eğitimi de Bilim ve Sanat Merkezince verilir. Öğrenciler tam zamanlı olarak merkezlere devam eder.
Sorun	Bina, donanım ve ödenek problemleri bulunmaktadır. Binalar çoğu yerde Bilim ve Sanat Merkezlerine uygun değildir. Proje çalışmalarının yapıldığı bu kurumlarda donanım yetersizdir ve projeler için bütçe sorunu yaşanmaktadır.
Çözüm	Bilim ve Sanat Merkezleri için gelişmiş laboratuvar ve çalışma alanlarından oluşan standartlara uygun binalar yapılmalıdır. Donanım, proje çalışmalarına imkân verecek şekilde tam olmalıdır. Proje çalışmaları için bütçe tahsis edilmelidir.
Sorun	Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden öğrenciler illerde birbirinden uzak noktalardan olmaktadır. Öğrencilerin merkeze ulaşımı önemli bir problemi oluşturmaktadır.
Çözüm	1. Merkez binaları ulaşım açısından uygun, merkezi yerlerde bulunmalıdır. 2. Öğrenciler için ücretsiz servis imkânı sağlanmalıdır. 3. Büyükşehirlerde nüfusu uygun olan her ilçede 1 merkez açılmalıdır.

Sorun	Öğretmenler, mevcut sistemde ilköğretim birinci ve ikinci kademe ile lise gruplarında etkinlik yapmaktadır. Aynı öğretmenin, her üç kademeye de etkinlik yapması, odaklanma açısından negatif bir durum oluşturduğu gibi pedagojik açıdan da yanlıştır. (Bir ilköğretim branş öğretmeni lise öğrencisine, lise branş öğretmeni de ilköğretim öğrencisine etkinlik yapabilmektedir.)
Çözüm	İlköğretim birinci kademe öğrencilerine sınıf öğretmenleri ve ilköğretim branş öğretmenleri etkinlik yapmalıdır. İkinci kademe öğrencilerine ilköğretim branş öğretmenleri, lise öğrencilerine lise branş öğretmenleri etkinlik yapmalıdır.
Sorun	Sınavlara hazırlık öğrencilere zaman kaybettirmektedir. Öğrenciler, projeler için ayırabilecekleri vakti sınavlara hazırlıkla geçirmektedir.
Çözüm	Proje çalışmalarının ve etkinliklerin belli koşullar altında değerlendirilmesi yapılarak, değerlendirmeyi geçen öğrencilere sınavsız lise ve üniversite yolunun açılması gerekir. Merkezlerde yürütülen etkinlik ve proje çalışmaları puanlanmalı ve katılan öğrenciler de performanslarına göre ayrılmalıdır. Böylece, merkezlerin öğrenciler üzerinde bir yaptırımı da bulunmalıdır.
Sorun	Merkezlerde çalışan öğretmenler için düzenli hizmet içi eğitim faaliyetleri yapılmamaktadır. Öğretmenlerin mesleki gelişimlerini hızlandıracak bir teşvik sistemi yoktur.
Çözüm	Merkezlerde çalışan öğretmenler her yıl en az 1 kez kendi alanlarında, 1 kez de üstün zekâlıların eğitimi alanında akademik eğitime alınmalıdır. Öğretmenlerin yabancı dil, yüksek lisans ve doktora eğitimi alması teşvik edilmelidir. Makale ve kitap yazar öğretmenler ödüllendirilmelidir.
Sorun	Bilim ve Sanat Merkezlerine devam eden maddi imkânsızlıklara sahip öğrenciler kendilerini geliştirmek için gerekli kitaplar ile bilgisayar gibi donanıma sahip değillerdir.

Çözüm	Maddi durumu yetersiz olan üstün zekâlı öğrencilere eğitim hayatları boyunca burs verilmelidir. Bu öğrencilere belirlenecek bilim ve sanat kitapları ücretsiz olarak bir set şeklinde verilebileceği gibi, belli şartlar altında taşınabilir bilgisayar da tahsis edilmelidir.
Sorun	Üstün zekâlıların eğitim gördüğü Bilim ve Sanat Merkezleri, öğrenme gücünü çeken ve engelli öğrencilerle aynı kefeye konulmaktadır. Merkezler, idari olarak bağlı bulunduğu genel müdürlük olan, Özel Eğitim Rehberlik ve Danışma Hizmetleri Genel Müdürlüğünde şube müdürlüğü düzeyinde temsil edilmektedir.
Çözüm	1. Üstün zekâlıların eğitimi ile doğrudan ilgili olacak kuruluş en az genel müdürlük düzeyinde olmalıdır. Üstün zekâlıların eğitimi, ilgili genel müdürlüğün tek işi olmalıdır. 2. Üstün zekâlılarla ilgili kuruluş TÜBİTAK örneğinde olduğu gibi müstakil, özerk bir yapıya sahip başkanlık şeklinde olmalıdır. Bu kurum “Türkiye Beyin Gücü Kurumu” gibi çalışmalı, üstün zekâlıların sadece eğitimi ile değil, eğitimden sonraki aşamada üstün zekâlıların istihdamı ile de ilgilenmelidir.

Sonuç

Bilim ve Sanat Merkezlerindeki sorunların çözümü, Türkiye'nin, geleceğini kurtarması anlamına gelmektedir. Konu, ihmal edilebilir cinsten değildir. Üstün zekâlıların eğitimi ulusal güvenlikle -dolaylı da olsa- yakından ilgili bir durumdur. Bu açıdan bakıldığında, Milli Güvenlik Kurulu'nda birinci gündem maddesi olacak kadar önemlidir. Türkiye'nin geleceğini etkileyecek kadar kayda değerdir.

Üstün zekâlıların eğitimi kadar, eğitim sonrasındaki “hasat dönemi” de önemlidir. Onca zahmetle yetiştirilen bir ağacın tam meyve vereceği sırada kaybedilmemesi gerekir. Üstelik, üstün zekâlıların eğitimi sonucunda elde edilecek olan meyve, dünyanın en değerli meyvesidir. Oluşturulacak AR-GE merkezlerinde bu güç değerlendirilmelidir. Türkiye'nin buluş fabrikası haline gelmesi, bilim ve teknoloji üssü olması buna bağlıdır.

Şimdi, makalenin başında verilen Mackinder'e ait sözü Bilim ve Sanat Merkezlerine uyarlayalım ve yeniden okuyalım: Bilim ve Sanat Merkezlerine hükmeden güç üstün

zekâlılara hakim olacak, üstün zekâlılara hükmeden güç bilim ve teknolojiye hakim olacak, bilim ve teknolojiye hakim olan güç ise dünyaya hakim olacaktır.

KAYNAKLAR

- (1) Günel, K., (1994), Coğrafyanın Siyasal Gücü, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, Sayfa: 175-206
- (2) Göney, S., Prof. Dr., (1993), Siyasi Coğrafya, İstanbul Üniversitesi Edebiyat Fakültesi Yayınları, İstanbul, Sayfa: 30
- (3) Friedman, G., (2009), Gelecek 100 Yıl (21. Yüzyıl İçin Öngörüler), Pegasus Yayınları, İstanbul, Çeviri: İ. Şener, E. Günsel, Sayfa: 267
- (4) Eflatun, (2000), Devlet, Türkiye İş Bankası Kültür Yayınları, İstanbul, Çeviri: S. Eyüboğlu, M. A. Cimcoz, Sayfa: 183-207
- (5) Erdoğan, E., Aydın, D., (2003), Türkiye'nin Beşeri ve Ekonomik Coğrafyası, Doğan Yayıncılık, Ankara, Sayfa: 59
- (6) Milli Eğitim Bakanlığı 2010-2014 Stratejik Planı

* Bu makalenin yazarı olan Murat ŞAHİN, Karadeniz Teknik Üniversitesi Coğrafya Öğretmenliği lisans, İstanbul Üniversitesi Coğrafya yüksek lisans mezunudur. Murat ŞAHİN, halen (2011) Sakarya Bilim ve Sanat Merkezi'nde öğretmen olarak çalışmaktadır.